

OUDE KUNST.

De kunst, bij den oorlog op het nijpendst in gedrang, doet zich gelden op twee manieren. Wanneer kunstwerken zijn geschon- den, wordt dit zelfs door de schenders erkend als een oorlogsgeweld van erge beteekenis. Daar er nood te lenigen valt, gebruikt men nieuwe en zelfs oude kunst. In het patricische huis, waar tegenwoordig de kunsthandel Kleykamp is gevestigd, heeft men geld gewonnen voor noodlijdenden door oude kunst uit particulier bezit ten toon te stellen.

Jhr. Mr. Victor de Stuers stond daarvoor een groot deel van de schatten uit zijn verzameling af. Al de schilderijen waren uit zijn collectie. Met veel overleg was alles gerangschikt, zoodat de zalen met hun bruin tapijt en dof groen behang een fraaien en rustigen aanblik gaven.

In de vitrines stonden de kostbare voorwerpen: het Delftsche aardewerk, veel zilver -- en ook koper- en ijzersmeedwerk, ivoor- en houtsnijwerk, lederwerk, waaiers en miniaturen! Ook rariteiten, als oud noodgeld en een zoutvat, door Piet Hein met de Zilvervloot meegebracht. Daartus- schen stonden de oude meubels, waaronder vooral de Vlaamsche kastjes in het oog vielen, die met hun schuine openstaande deuren een buitengewoon aangename lijn in de kamers gaven en door hun rijke, kleurige beschildering in het diep-zwarte ebbenhout gevat, bijzonder decoratief bleken. Van een zeer intiem karakter zijn ze tevens.

Aan de wanden er boven hingen de oude schilderijen. Tot de belangrijkste behoort ongetwijfeld het hier gereproduceerde vrou- wenportret van Bayken van Bracht, dat volgens Schmidt Degener, den directeur van het museum Boymans, een zeer karakte- ristiek staal van Govert Flinck's arbeid is. Het staat als van een onbekende in den catalogus genoteerd. Dof en ingeschoten is het doek, maar een gouden licht schijnt over gelaat, kraag en handen, en in den

donkeren achtergrond is een warm-transpa- rante, okerbruine toon. Bayken is afgebeeld in een breed, zwart kleed, met een fluweel- zwarte kap, wijd-uithangend over de witte muts en langs den witten plooiakraag. Als een Rembrandtieke verschijning doet zij aan, zoo breed van gebaar, zoo vol dramatische kracht. En de uitdrukking van het gezicht werkt hieraan mee. Er ligt een voornaam dedain in. Stuursch, stroef en onverschillig is dit gelaat en van mannelijkeforschheid. Ook in de handen, die over elkaar gelegd zijn, met den zakdoek er tusschen, is het karakter van stoerheid. Zij zijn evenals de kop breed en grof geschilderd, zonder ver- verheffing, met weinig gedaan, malsch de volle vleeschvormen van den vingerrug gevend; warm-oud is nu de kleur.

De teekening is buitengewoon karakte- ristiek, met een zuiveren toets even aange- geven; alleen de licht- en schaduwplannen staan er in felle karakteristiek, alle details zijn weggelaten.

In de kleedij is eveneens de groote visie krachtig gehouden. De kraag, het bont, de kanten manchetten, de zakdoek, de uit- plooiende witte tulle van de muts, zijn alle bijzaak gelaten, onderdeelen van den totaal- indruk. De schoonheid van het licht, van het breede gebaar, de schoonheid van de kleur zijn hier hoofdzaak.

Een tweede krachtige karakterkop is het portret door Antonio Moro van een jeug- digen bloedverwant. Eveneens een sterk expressief gelaat. Maar terwijl bij het eerstgenoemde de schoonheid, de expressie, de visie hoofdzaak was, is in dit portret voornamelijk gestreefd, om het innerlijke wezen uit te beelden. Het intellect van den schilder heeft hier meer gewerkt dan de oogen. Dit schilderij is bijna geteekend. In den vleezigen kop, die plastisch is, als ware hij geboetseerd, is met een fijn penseel heel de karakteristieke uitdrukking geteekend. De waarneming is met een enkele streep opgezet en zooals ze opge- teekend werd, is het gebleven. Zelfs be-